

Sylwester Czopek

Siedliska, gm. Lubenia, woj.
rzeszowskie, St. 10, AZP 105-76/33

Informator Archeologiczny : badania 24, 32-33

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

łużyckiej z epoki brązu i z okresu halsztackiego, oraz ślady osadnictwa kultury przeworskiej z późnego okresu lateńskiego.

Stanowisko 1 w Okołowicach znane jest z badań prowadzonych w 1933 r. przez J. Fitzke. Odkryto wówczas 87 grobów z okresu halsztackiego i 19 grobów z późnego okresu lateńskiego i rzymskiego.

Dokumentacja z badań z 1933 r. zaginęła. Stanowisko zostało zlokalizowane w trakcie badań AZP i potwierdzone przez mieszkańców pamiętających dawne badania.

W trakcie badań wykopaliskowych otworzono 9 wykopów sondażowych o łącznej powierzchni 112,5 m². Odstonięto 9 obiektów nieruchomych, w tym 3 najprawdopodobniej o charakterze mieszkalnym. W wykopie VII zaobserwowano ciekawą sytuację, gdzie wkopem rabunkowym zniszczono grób halsztacki (ceramika, przepalone kości), który wkopany był w obiekt starszy.

Na ślady wkopów, prawdopodobnie z badań przedwojennych, natrafiono w wykopach V, VI, VIII.

Materiał ruchomy to w zdecydowanej większości ceramika, przedmioty krzemienne, dwa fragmenty przedmiotów żelaznych, paciorek kościany ornamentowany, polepa, przepalone kości.

Można stwierdzić, że na stanowisku 1 w Okołowicach mamy do czynienia z:

- cmentarzyskiem kultury łużyckiej z okresu halsztackiego
- osadą kultury łużyckiej z epoki brązu i z okresu halsztackiego
- śladami osadnictwa kultury przeworskiej o nieokreślonej na razie funkcji z późnego okresu lateńskiego (fragmenty facetowanych krawędzi zebrane z powierzchni oraz w wierzchniej partii wykopów).

Materiały z badań znajdują się w MAIE w Łodzi.

Badania powinny być kontynuowane.

Opatowice, gm. Radziejów woj. włocławskie St. 1 patrz neolit

Potoczek, gm. Potok Wielki woj. tarnobrzskie St. 4 i 5 patrz paleolit i mezolit

Rzechta, gm. Sieradz, woj. sieradzkie St. 12 patrz okres lateński

**Siedleczeko, gm. Wągrowiec
woj. piłskie St. 4 AZP 43-
31/31**

Biuro Dokumentacji Zabytków w Pile

Badania prowadziła mgr M. Dernoga. Finansował WKZ w Pile. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko kultury łużyckiej z IV-V okresu brązu.

Cmentarzysko zlokalizowane jest ok. 300 m na zachód od zabudowań gospodarczych Piotra Gruchały. Znajduje się na wschodnim zboczu kulminacji niewielkiego wzgórza na lewym brzegu rzeczki Nielby, po prawej stronie polnej drogi, która prowadzi do szosy Lekno-Siedleczeko.

Stanowisko to było zagrożone głęboką orką, która spowodowała zniszczenie wielu grobów. Przebadano obszar 200 m², odkrywając 34 groby kultury łużyckiej, ciałopalne, popielnicowe. Groby zalegały na głębokości 0,40-0,60 m pod powierzchnią. Groby położone wyżej były w znacznym stopniu zniszczone przez orkę. Ślady jam grobowych nie zachowały się.

Większość grobów posiadała obstawę lub bruki kamienne.

Obiekty na cmentarzysku nie tworzyły określonego porządku.

Ilość naczyń w grobach waha się od 3-25. Naczynia były zgrupowane, często stojąc jedno na drugim. Groby, poza popielnicami z kośćmi, nakrytymi misami odwróconymi dnem do góry zawierały dużą ilość naczyń-przystawek. W żadnej z popielnic nie stwierdzono obecności przedmiotów z brązu. Formy naczyń były dość zróżnicowane. Wystąpiły naczynia baniaste, wazowate, dzbanki, misy, kubki, czerpaki.

Cmentarzysko datuje się na IV-V okres epoki brązu.

Badania będą kontynuowane.

**Siedliska, gm. Lubenia
woj. rzeszowskie
St. 10 AZP 105-76/33**

Muzeum Okręgowe w Rzeszowie

Badania prowadził dr Sylwester Czopek. Finansowało Muzeum Okręgowe w Rzeszowie. Drugi sezon badań. Osada z końca epoki brązu i wczesnej epoki żelaza.

Stanowisko leży na stoku i krawędzi małej doliny niewielkiego cieku. Stopień ekspozycji jest niewielki przy stosunkowo dużej wartości względnej. W terenie tym dominują gleby biellicowe i pseudobiellicowe, wytworzone na lessach i utworach lessowatych. W 1990 r. (konty-

nuacja badań z 1989) badaniami objęto partie stokową stanowiska. Przebadano 70 m², odsłaniając 6 obiektów — owalnych lub kolistych jam o maksymalnych wymiarach do 220 x 150 cm i 200 x 190 cm i głębokościach od 20 do 60 cm od poziomu odkrycia. Materiał zabytkowy, który w całości stanowi ceramikę pochodzący zarówno z obiektów, jak i warstwy kulturowej o charakterze spływowym. Określenie chronologiczne, a nawet kulturowe tego materiału jest trudne ze względu na brak precyzyjnych analogii. Występują wprawdzie elementy zbliżone z grupą tarnobrzeeską (talerze-płacki, garnki chropowate o prostych wylewach), ale nie one decydują o przynależności kulturowej. Wiele cech wskazuje na związki z materiałami „południowymi” i „południowo-wschodnimi” wczesnej epoki żelaza.

Dokumentacja i materiały są złożone w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie.
Planuje się kontynuację badań.

Sierpów, gm. Ozorków
woj. łódzkie St. 1 AZP 61-49

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadził mgr Zdzisław Kaszewski. Finansował WKZ w Łodzi. Cmentarz wielokulturowe od II okr. ep. brązu po wczesny okres lateński łącznie (1200-250 p.n.e.).

Badania były kontynuacją prac wykopaliskowych prowadzonych w latach 1931, 1947, 1989. Stanowisko znajduje się na wzniesieniu porośniętym obecnie wysokopiennym lasem w odległości 900 m na północ od wsi Sierpów i 300 m na wschód od toru kolejowego Łódź — Gdynia. Przebadano obszar o powierzchni 250 m², na którym odkryto 91 grobów ciałopalnych o różnicowanym obrządku pogrzebowym.

Typ I — 39 grobów. Przepalone kości ludzkie, ułożone w popielnicy w układzie anatomicznym, wypełniają naczynie w połowie jego pojemności. Popielnice były ustawione w warstwie żółtego piasku. Przystawki były umieszczone bezpośrednio w sąsiedztwie popielnic. Często odwracane do góry dnem. W jamach grobowych nr: 354, 361, 363, 394, 397, umieszczone były po 2 popielnice.

Typ II — 13 grobów. Część przepalonych kości ludzkich w popielnicy, a reszta rozsypała między popielnicą a przystawkami. W tym typie grobu kości ludzkie były dobrze przepalone.

Typ III — 1 grób. Część przepalonych kości ludzkich przemieszanych z szczątkami stosu w popielnicy. Resztę kości i stosu zsypano do jamy grobowej, obok popielnicy.

Typ V — 17 grobów. Przepalone kości ludzkie i fragmenty celowo potłuczonych naczyń, tworzyły niewielkich rozmiarów owalne skupiska. Naczynia zachowane w całości ustawione były od skupisk przepalonych kości ludzkich.

Typ VI — 11 grobów. Przepalone kości ludzkie i fragmenty celowo potłuczonych naczyń zostały zsypane i rozrzucone po całej jamie grobowej.

Typ VII — 10 grobów. Pochówki tego typu (z wyjątkiem grobu 430) zawierają tylko same przepalone kości ludzkie, tworząc niewielkich rozmiarów owalne skupiska.

Wyposażenie poszczególnych grobów w naczynia waha się od 2 do 7 sztuk. W grobie popielnicowym nr: 361 i w grobach jamowych nr: 393 i 430 odkryto zawieszki z cienkiego okrągłego brązowego drutu.

Odkryte groby w 75% występowały pod dobrze zachowanym brukiem kamiennym zbudowanym z jednej warstwy kamieni narzułowych.

Cmentarzysko w Sierpowie należy do długotrwałych stanowisk osadniczych. Na podstawie analizy obrządku pogrzebowego i inwentarza zabytków, a w szczególności ceramiki, wyróżniono 2 pochówki datowane na III okres epoki brązu. 88 pochówek datowanych na IV okres epoki brązu i 1 pochówek datowany na V okres epoki brązu.

Odkryte w grobach naczynia w 98% reprezentują formy typowe dla środkowopolskiej grupy kultury łużyckiej, natomiast tylko 2% naczyń jest charakterystyczna dla wschodniowielkopolskiej grupy kultury łużyckiej.

Ponadto w trakcie badań odkryto 3 jamy odpadkowe kultury trzcinieckiej.

Stonowice, gm. Kazmier Wlk. woj. kieleckie St. „G” patrz neolit

Sowinki, gm. Nosina woj. poznańskie St. 23B patrz okres lateński

Stawki, gm. Dobra woj. konińskie St. 4 patrz neolit

Stare, gm. Wysoka woj. pińskie St. 7 patrz neolit

Strumienno, gm. Krosno Odrzańskie woj. zielonogórskie St. 4a patrz okres rzymski

Suraz, woj. białostockie Sta-
nowisko 3 AZP 41-85/1

Konserwator Zabytków Archeolo-
gicznych w Białymstoku

Badania prowadził mgr Lech Pawlata. Konsultowała doc. dr hab. Teresa Węgrzynowicz. Finansował WKZ w Białymstoku. Piąty sezon badań.